

Boekje over de nieuwe orale anticoagulantia

Wat u moet weten
voor het veilig gebruik ervan

GEGEVENS PATIËNT

Naam _____

Adres _____

Tel _____

HUISARTS

Naam _____

Adres _____

Tel _____

SPECIALIST

Naam _____

Ziekenhuis _____

Tel _____

ANTISTOLLINGSMEDICATIE

_____

REDEN VOOR ANTISTOLLING

_____

VOORZIENE DUUR VAN DE BEHANDELING

Van _____

Tot _____

ANDERE MEDICATIE

_____

_____

_____

1. Inleiding

Uw gezondheidstoestand laat een inname van een antistollingsmiddel of bloedverdunner toe.

Dit boekje is enkel bestemd voor patiënten die behandeld worden met nieuwe orale anticoagulantia (zoals Pradaxa® of Xarelto®) en heeft als doel u te informeren wat u moet weten en respecteren tijdens een antistollingsbehandeling.

2. Hoe werken antistollingsmiddelen?

Antistollingsmiddelen zijn middelen die het bloed verdunnen. Zij hebben als doel bloedklonters of tromboses te voorkomen of te behandelen. Tromboses kunnen optreden in de aders (flebitis, veneuze trombose en longembolie) of in de slagaders (bv een cerebrovasculair accident of beroerte).

3. Welke antistollingsmiddelen bestaan er?

Er bestaan verschillende soorten orale antistollingsmiddelen. De eerste bestaan reeds heel lang zoals de stoffen die de cyclus van vitamine K inhiberen, noodzakelijk bij de productie van verschillende stollingsproteïnen. Deze producten noemt men de VKA's of Vitamine K-antagonisten (bijvoorbeeld: Sintrom®, Marcoumar®, Marevan®). De tweede soort werd recent ontwikkeld en worden de nieuwe orale anticoagulantia genoemd. Deze nieuwe antistollingsmiddelen zijn Pradaxa® (stofnaam dabigatran etexilaat) en Xarelto® (stofnaam rivaroxaban). Deze nieuwe antistollingsmiddelen blokkeren rechtstreeks en op een specifieke manier, welbepaalde elementen in de stolling van het bloed (factor Xa of factor IIa). Een van deze nieuwe antistollingsmiddelen werd u voorgeschreven en dit voor een beperkte of langere behandeling.

4. Waarom antistollingsmiddelen nemen?

Rekening houdend met uw specifiek geval, heeft uw arts inderdaad beslist dat één van deze nieuwe geneesmiddelen beter geschikt is voor u als antistollingsmiddel dan VKA. In vergelijking met VKA zijn de nieuwe orale anticoagulantia minstens even doeltreffend en veilig. Ze zijn ook meer gebruiksvriendelijk vermits een regelmatige bloedstollingscontrole (INR) evenals een dosisaanpassing overbodig geworden is.

5. Welke voorzorgsmaatregelen moeten er genomen?

De nieuwe orale antistollingsmiddelen zijn zeer krachtige en doeltreffende moleculen en het gebruik ervan gaat gepaard met enkele voorzorgsmaatregelen.

Hoe kan men het risico op bloedingen verminderen?

Zowel de nieuwe als de oude antistollingsmiddelen kunnen de oorzaak zijn van min of meer ernstige of abnormale bloedingen - ecchymoses of bloeduitstortingen ter hoogte van de huid, blauwe plekken, bloeding van wonde of kwetsuren, bloeding bij chirurgische ingreep, ten gevolge van een trauma, een valpartij of ten gevolge van een agressieve sport. Het is aangeraden om zeer aandachtig te zijn op een abnormale kleur van de urine en de stoelgang.

Gelieve uw arts onmiddellijk te verwittigen in geval van een inwendige bloeding of tekens die zouden kunnen wijzen op een inwendige bloeding. Indien u uw arts snel kan zien binnen de 12 uren, kan u uw geneesmiddel uitstellen tot de consultatie. U kan bloedingen vermijden door het risico op trauma of een valpartij te beperken door gevaarlijke sporten te vermijden evenals het gebruik van sommige frekwente geneesmiddelen zoals acetylsalicylzuur (aspirine), ontstekingsremmers, behalve als ze door uw arts voorgeschreven werden. Pijnstillers zoals paracetamol zijn toegelaten.

Welk voedingsregime moet gevolgd worden?

De nieuwe orale anticoagulantia vragen geen bijzonder voedingsregime, wat wel het geval is bij VKA's (Vitamine K-antagonisten, zoals Sintrom®, Marcoumar® of Marevan®).

Wat met geneesmiddeleninteracties?

Hoewel vrij beperkt, kunnen sommige geneesmiddelen de werking van uw antistollingsmiddel wijzigen, ofwel de werking verhogen (risico op bloeding) of verminderen (risico op trombose). Gebruik geen ander geneesmiddel, zelfs niet een vrij te verkrijgen product, zonder uw arts hierover in te lichten teneinde geneesmiddeleninteracties te vermijden. U kan ook uw apotheker raadplegen.

Hoe moet de medicatie ingenomen worden?

De dosis die voorgeschreven werd moet gerespecteerd worden. De behandeling mag niet gestopt of gewijzigd worden zonder voorafgaand akkoord van uw geneesheer. Een regelmatige aandachtige opvolging van de behandeling is noodzakelijk en een garantie tot succes. Vergeet niet het geneesmiddel in te nemen zoals voorgeschreven door uw arts. Neem het steeds in op hetzelfde tijdstip (één of twee uren verschil zijn aanvaardbaar).

Wat bij een gemiste dosis?

De te nemen maatregelen in geval van een vergeten dosis hangen af van de tijd die verstreken is sinds het voorziene tijdstip van inname en het betrokken geneesmiddel

Wat Pradaxa® (dabigatran) betreft, de vergeten dosis mag ingenomen worden tot 6 uren voor de volgende inname

Wat Xarelto® (rivaroxaban) betreft, de vergeten dosis mag ingenomen worden op de voorziene dag van inname (tot 12 uren voor de volgende inname).

Eenmaal de tijd verstreken is, mag men de dosis niet verdubbelen om een vergeten dosis te compenseren.

Welke patiënten mogen momenteel geen gebruik maken van de nieuwe orale anticoagulantia?

De nieuwe antistollingsmiddelen zijn momenteel niet aangewezen voor zwangere vrouwen, vrouwen die borstvoeding geven en kinderen onder de 16 jaar.

Er zijn studies lopende voor deze groep patiënten. Beide nieuwe producten hebben ook enkele specifieke contra-indicaties. Uw arts zal deze steeds nagaan alvorens een behandeling te starten.

6. Moeten er bloedcontroles gebeuren tijdens een behandeling met een nieuw oraal antistollingsmiddel?

Uw nieuw antistollingsmiddel oefent een voorspelbaar effect uit op de stolling van uw bloed. In tegenstelling tot de VKA, is er bij de nieuwe antistollingsmiddelen geen controle en dosisaanpassing nodig in functie van de resultaten van een bloedtest. De gebruikte INR meting is niet geschikt om de stollingswerking van de nieuwe orale antistollingsmiddelen te meten. Het antistollingsniveau bekomen met de nieuwe antistollingsmiddelen moet in sommige gevallen wel bepaald worden. Er bestaat tot op heden geen goedgekeurde biologische test.

De testen beschikbaar in gespecialiseerde laboratoria laten echter wel toe om een zo goed mogelijk zicht te hebben op het stollingsniveau en kunnen in sommige gevallen gebruikt worden: urgentie met tekens van trombose of bloeding, noodzaak aan een snel stoppen van het anticoagulerend effect, hoog risico op bloedingen, vermoeden van overdosis.

7. Hoe ernstige bloedingen aan te pakken bij een behandeling met een nieuw oraal antistollingsmiddel?

Er is momenteel slechts geringe klinische ervaring in dergelijke situaties. De nieuwe producten worden sneller uit uw lichaam geëlimineerd, maar is niet altijd voldoende om ernstige gevolgen in geval van ernstige bloeding te vermijden. Er bestaat geen onmiddellijk werkend antidotum om de werking te stoppen.

Daarom wordt voorgesteld om in geval van bloeding de behandeling met een oraal antistollingsmiddel te staken en zo snel mogelijk behandeld te worden door een gespecialiseerde eenheid waar een geschikte behandeling om de bloeding te stoppen kan worden ingesteld.

8. De specificiteit van nieuwe antistollingsmiddelen?

Afhankelijk waarvoor men u het product heeft voorgeschreven, kan de dosis en het aantal dagelijkse innames verschillen naargelang het antistollingsmiddel. Het is belangrijk om de door uw arts opgestelde gebruiksaanwijzingen op te volgen.

9. Informeer over uw antistollingsbehandeling?

Het is belangrijk om steeds een bewijs bij zich te hebben of in het beste geval een kaart die het type antistollingsmiddel vermeld, een adres en een telefoonnummer in geval van nood. Het is belangrijk om systematisch de geneesheren op de hoogte te brengen indien u een antistollingsbehandeling neemt.

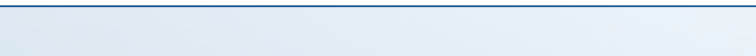
TE ONTHOUDEN

- Neem uw medicatie zoals voorgeschreven en vergeet geen enkele dosis.
- Raadpleeg onmiddellijk uw/een arts in geval van bloeding die niet spontaan stopt. Overweeg eventueel met hem om de behandeling met Pradaxa®/ Xarelto® te stoppen
- In geval van chirurgische of invasieve noodzakelijke ingrepen, breng uw arts op de hoogte dat u een antistollingsmiddel neemt.
- Onderbreek nooit uw behandeling zonder akkoord van uw arts.
- Raadpleeg steeds uw arts bij inname van andere medicatie of bij ziekte.
- Raadpleeg onmiddellijk uw arts in geval van zwangerschap.

Datum	Geneesmiddel en posologie	Opmerkingen

Datum	Geneesmiddel en posologie	Opmerkingen

Dit boekje werd opgesteld en uitgegeven door de 'Belgian Working Group on Oral Anticoagulation' onder auspiciën van de 'Belgian Society on Thrombosis and Haemostasis'

Dit boekje kan eveneens geraadpleegd worden op de BSTH website www.bsth.be

Cette brochure est également disponible en français.